

TBMM

(S. Sayısı: 652)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Sürdürülebilir Kalkınma İçin Doğal Kaynakların ve Çevrenin Korunması Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/927)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Çevre Komisyonuna, esas olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-151/3587

3/8/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 19/7/2010 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Sürdürülebilir Kalkınma İçin Doğal Kaynakların ve Çevrenin Korunması Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Sürdürülebilir Kalkınma İçin Doğal Kaynakların ve Çevrenin Korunması Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı" çerçevesinde iki ülke arasında, çevre kirliliğinin önlenmesi ve sürdürülebilir kalkınma için çevrenin korunması ve doğal kaynakların iyileştirilmesi ve muhafaza edilmesi alanlarında işbirliği yapılması hedeflenmektedir.

Bu kapsamda; sanayi ve tarım kaynaklı kirliliğin önlenmesi, su kaynaklarında kirliliğin önlenmesi, arazi rehabilitasyonu, deniz, kıyı ve kentsel çevre yönetimi, doğal rezervlerin yönetimi, çevresel etki değerlendirme çalışmalarıyla ilgili iyi uygulamaların paylaşımı ve uzman değişimi konuları, iki ülke arasında başlıca işbirliği alanları olarak belirlenmiştir.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

Esas No.: 1/927

22/10/2010

Karar No.: 26

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 1/10/2010 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilen 1/927 esas numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Sürdürülebilir Kalkınma İçin Doğal Kaynakların ve Çevrenin Korunması Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 13/10/2010 tarihinde yaptığı toplantısında; Dışişleri, Çevre ve Orman, Tarım ve Köyşleri Bakanlıkları temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiği zaman; Mutabakat Zaptı ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti arasında çevre kirliliğinin önlenmesi ve sürdürülebilir kalkınma için çevrenin korunması ve doğal kaynakların iyileştirilmesi ve muhafaza edilmesi alanlarında işbirliği yapılmasının hedeflendiği anlaşılmaktadır.

Hükümet tarafından Tasarı ile ilgili yapılan açıklamalarda;

- Bu Mutabakat Zaptının çevre alanında imzalandığı, Çevre ve Orman Bakanlığının çevre ile ilgili olarak çalışma alanlarına giren hemen hemen bütün aktivitelere ilişkin işbirliği alanlarını ihtiva etmekte olduğu,

- Mutabakat Zaptının beş yıllık süreyle yürürlükte kalacağı, ifade edilmiştir.

Komisyonumuz, İçtüzüğü'nün 23 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Tasarının yalnızca geneli üzerinde görüşme yapılmasına karar vermiş ve tali komisyon olması dolayısıyla geneli üzerinde yürüttüğü çalışmaları neticesinde olumlu görüş ile tasarıyı benimsemiştir.

Raporumuz, esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Haluk Özdalga</i>	<i>Mustafa Öztürk</i>	<i>Safiye Seymenoğlu</i>
Ankara	Hatay	Trabzon
Kâtip	Üye	Üye
<i>Rıvan Köybaşı</i>	<i>Mehmet Hanifi Alır</i>	<i>Ali Rıza Alaboyun</i>
Nevşehir	Ağrı	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Kemal Demirel</i>	<i>Mustafa Kemal Cengiz</i>	<i>Sebahattin Karakelle</i>
Bursa	Çanakkale	Erzincan
Üye	Üye	Üye
<i>Pervin Buldan</i>	<i>Alev Dedegil</i>	<i>Tansel Barış</i>
Iğdır	İstanbul	Kırklareli
Üye	Üye	Üye
<i>Mümin İnan</i>	<i>Hakan Coşkun</i>	<i>Birnur Şahinoğlu</i>
Niğde	Osmaniye	Samsun
	Üye	
	<i>Osman Coşkun</i>	
	Yozgat	

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No.: 1/927

3 Mart 2011

Karar No.: 170

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 3/8/2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 1/10/2010 tarihinde tali komisyon olarak Çevre Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Sürdürülebilir Kalkınma İçin Doğal Kaynakların ve Çevrenin Korunması Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 2/3/2011 tarihli 23 üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Çevre Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde, Mutabakat Zaptı’nın çevre kirliliğinin önlenmesi, sürdürülebilir kalkınma için çevrenin korunması, doğal kaynakların iyileştirilmesi ve muhafaza edilmesi alanlarında iki Ülke arasında işbirliğinin sağlanması amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde, çevre kirliliğinin önlenmesi ve yönetimi, kalkınma projeleri için çevresel etki değerlendirmesi çalışmalarıyla ilgili iyi uygulama ve uzmanlık paylaşımı, çevresel bilincin artırılması, doğal rezervlerin yönetimi, deniz ve kıyı yönetimi, bilgi yönetim ve veri analizi sistemleri, kentsel çevrenin geliştirilmesi, sürdürülebilir turizm, çölleşme ile mücadele ve arazi rehabilitasyonu, evsel, endüstriyel ve tarımsal kaynaklı kirliliğin önlenmesi ve su kaynaklarının kirliliğinin önlenmesi alanlarında işbirliğini öngören Mutabakat Zaptı’na bağlayıcılık kazandırılmasının Ülkemiz açısından faydalı olacağı ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Üye	Üye
<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Hüseyin Pazarıcı</i>	<i>Onur Öymen</i>
Karabük	Balıkesir	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Şükrü Mustafa Elekdag</i>	<i>Canan Kalsın</i>	<i>Mehmet Ufuk Uras</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Tuğcu</i>	<i>Mehmet Şahin</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
Kütahya	Malatya	Mardin
Üye	Üye	
<i>Metin Ergun</i>	<i>Necip Taylan</i>	
Muđla	Tekirdađ	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE KUVEYT DEVLETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKIN-
MA İÇİN DOĞAL KAYNAKLARIN VE
ÇEVRENİN KORUNMASI ALANINDA
İŞBİRLİĞİ MUTABAKAT ZAPTININ ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 30 Mart 2008 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Sürdürülebilir Kalkınma İçin Doğal Kaynakların ve Çevrenin Korunması Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE KUVEYT DEVLETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKIN-
MA İÇİN DOĞAL KAYNAKLARIN VE
ÇEVRENİN KORUNMASI ALANINDA
İŞBİRLİĞİ MUTABAKAT ZAPTININ ONAY-
LANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
<i>H. Yazıcı</i>	<i>B. Arıncı</i>	<i>A. Babacan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Aydın</i>	<i>H. Yazıcı</i>	<i>F. N. Özak</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>C. Yılmaz</i>	<i>F. Çelik</i>	<i>E. Bağış</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>F. N. Özak</i>	<i>C. Yılmaz</i>	<i>S. Ergin</i>
Millî Savunma Bakanı V.	İçişleri Bakanı	Dışişleri Bakanı V.
<i>F. Çelik</i>	<i>B. Atalay</i>	<i>T. Yıldız</i>
Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskân Bakanı V.
<i>M. Şimşek</i>	<i>N. Çubukçu</i>	<i>N. Ergün</i>
Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı	Tarım ve Köy İşleri Bakanı
<i>R. Akdağ</i>	<i>B. Yıldırım</i>	<i>M. M. Eker</i>
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	Sanayi ve Ticaret Bakanı	En. ve Tab. Kay. Bakanı
<i>Ö. Dinçer</i>	<i>N. Ergün</i>	<i>T. Yıldız</i>
Kültür ve Turizm Bakanı	Çevre ve Orman Bakanı	
<i>E. Günay</i>	<i>V. Eroğlu</i>	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ve

KUVEYT DEVLETİ HÜKÜMETİ

arasında

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA İÇİN DOĞAL KAYNAKLARIN VE

ÇEVRENİN KORUNMASI ALANINDA İŞBİRLİĞİ

MUTABAKAT ZAPTI

Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından temsil edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kamu Çevre Kurumu tarafından temsil edilen Kuveyt Devleti Hükümeti (bundan böyle "Taraflar" olarak anılacak olup),

İki ülke arasında, çevre kirliliğinin önlenmesi ve sürdürülebilir kalkınma için çevrenin korunması ve doğal kaynakların iyileştirilmesi ve muhafaza edilmesi alanlarında işbirliğini teşvik etmeyi,

Ve iki ülke arasında, çevre konferanslarında ve uluslararası ve bölgesel toplantılarda çevresel işbirliğini geliştirmek üzere çevresel konuların koordine edilmesini isteyerek,

Her iki Taraf; sürdürülebilir kalkınma için çevrenin korunması ve muhafaza edilmesi alanlarında işbirliği yapma konusundaki arzularını vurgulayarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE 1

Bu Mutabakat Zaptı, Taraflar arasında çevre kirliliğinin önlenmesi ve sürdürülebilir kalkınma için çevrenin korunması ve doğal kaynakların iyileştirilmesi ve muhafaza edilmesi alanlarında işbirliğini sağlamak içindir.

MADDE 2

Tarafların çevre ile ilgili başlıca işbirliği alanları şunlar olacaktır:

1. Kirliliğin önlenmesi ve atık yönetimi,
2. Kalkınma projeleri için çevresel etki değerlendirmesi çalışmalarını ile ilgili iyi uygulama ve uzmanlık paylaşımı,
3. Çevresel bilincin artırılması,
4. Doğal rezervlerin yönetimi,
5. Deniz ve kıyı yönetimi,
6. Bilgi yönetim ve veri analizi sistemleri,
7. Çevresel göstergeler,
8. Sürdürülebilir kalkınma göstergeleri,
9. Kentsel çevrenin geliştirilmesi,
10. Sürdürülebilir turizm,
11. Çölleşme ile mücadele ve arazi rehabilitasyonu,
12. Evsel, endüstriyel ve tarımsal kaynaklı kirliliği önlemek ve kontrol etmek amacıyla yeni teknolojilerin ve projelerin paylaşılması,
13. Su kaynaklarının kirliliğinin önlenmesi ve bu alanlarda bilgi ve uzman değişimi.

MADDE 3

Taraflar karşılıklı olarak çevresel bilgi, belge ve yayın değişimi yapabilirler.

MADDE 4

Taraflar, iki yılda bir, işbirliği konularında Tarafların koordinatörü tarafından hazırlanan kapsamlı bir programı ortaklaşa olarak düzenleyecektir. Program, insan kaynaklarının da yer aldığı teknik ve mali kaynaklar için projeksiyonu ve personelin rol ve sorumluluklarını içerecektir.

MADDE 5

Her iki Taraf, bu Mutabakat Zaptı'nın 4. maddesi gereğince düzenlenecek görevler veya eğitim kursları ile uzman ve teknik personel değişimi yapacaklardır.

MADDE 6

Her iki Taraf, bu Mutabakat Zaptı'nın 4. maddesinde belirtilen programı periyodik değişimli toplantılar ile izlemek için bir koordinatör görevlendireceklerdir.

MADDE 7

Bu Mutabakat Zaptı, her iki Tarafın da uluslararası hukuka göre yapılmış ve yürürlükte bulunan taraf oldukları diğer Anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini etkileyecek şekilde yorumlanamaz.

MADDE 8

1. İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların birbirlerine Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için ulusal yasal gereklerin tamamlandığına dair Nota teatisinin diplomatik yollar ile diğer Tarafa ulaştığı tarihte yürürlüğe girecektir.
2. Her iki Tarafın rızasıyla Mutabakat Zaptı düzeltilebilir veya değiştirilebilir ve değişiklikler bir önceki paragrafta belirtilen işlemlere göre yürürlüğe girecektir.
3. Bu Mutabakat Zaptı beş yıl süre ile yürürlükte kalacak, Taraflardan biri Mutabakat Zaptı'nın sona eriş tarihinden altı ay önce diğer Tarafa Mutabakat Zaptını sona erdirmeye niyetini yazılı olarak bildirmediği takdirde, Mutabakat Zaptı otomatik olarak aynı süre için geçerli olacaktır.

30.03.2008 tarihinde, Ankara'da, Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, her üç metin de eşit olarak geçerli olmak üzere ikişer nüsha olarak imzalanmıştır. Yorum konusunda farklılık doğması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Çevre ve Orman Bakanı

**KUVEYT DEVLETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Dr. Mohammed Sabah Al-Salem Al-Sabah
Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı